

ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1*

Leadership of school Administrators affect to the Effectives of Academic
management in school under the Office of Ratchaburi Primary
Educational Service Area 1

สุรีย์พร ฟากพื่น

Sureeporn Fakfuen

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Muban Chom Bueng Rajabhat University

Email: tujiw.26@gmail.com

Received October 28, 2018; Revised November 14, 2018; Accepted December 18, 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา 3) ศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 320 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน ครูวิชาการ จำนวน 30 คน และครู จำนวน 258 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบสั่งการ

2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ งานวัดผลประเมินผลและ

* ปรับปรุงต้นฉบับจากการการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1 วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี

เทียบโอนผลการเรียน งานแนะแนวการศึกษา งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา งานพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา งานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา งาน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ งานนิเทศการศึกษา และงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. อิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (X_4) ภาวะผู้นำแบบให้ มีส่วนร่วม (X_3) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X_1) และภาวะผู้นำแบบสั่งการ (X_2) ส่งผลต่อประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถร่วมกันทำนาย ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาได้ร้อยละ 46.20 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.462 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; ประสิทธิภาพ; การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The purpose of this research were 1) to study the level of leadership of school administrators 2) to study the effectiveness of academic administrators and 3) to study effects of administrators' leadership on school effectiveness of academic admiration. The sample consisted of school administrators, academic teacher and teachers totally 320 individuals under the office of Ratchaburi Primary Educational Service Area 1 by stratified random sampling techniques. The instrument used in the research were questionnaires with 5 aspects. The data were analyzed using frequency, percentage, mean standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and Step-Wise Multiple Regression Analysis.

The result of research were as follows:

1. The level of leadership of school administrators under The office of Ratchaburi Primary Educational Service Area 1 in overall and in each aspect at a high level, in which the Supportive Leadership aspect had the high test mean, followed by Achievement – Oriented Leadership, Participative Leadership and Directive Leadership.

2. The effectiveness of school academic admiration in overall and in each aspect at a high level, ranking from high to low mean as follow; by learning process development, education measurement and evaluation and transfers results of learning, guidance, development of school curriculum, learning resources improvement, quality assurance in education and education standard development educational supervision and research for developing education quality in school.

3. School administrators' leadership, it was totally found that Achievement – Oriented Leadership (X_4), Participative Leadership (X_3), Supportive Leadership (X_1) and Directive Leadership (X_2) affective to effectiveness of academic management in school were significantly at .01 level, all variables can predictability the effectiveness of academic management in school in the overall were 46.20 % , the equation as follows.

Keywords: Leadership; The Effectives; The Effectives of Academic Management

บทนำ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักหรือหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่บอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษา ซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ ทั้งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาโดยตรง ผู้วิจัยได้ประยุกต์จากกฎกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดขอบข่ายภารกิจงานวิชาการในสถานศึกษาออกเป็น 9 งาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ดังนี้ 1) งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) งานวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) งานพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) งานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) งานนิเทศการศึกษา 8) งานแนะแนวการศึกษา 9) งานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ประสิทธิผลการบริหารงานในสถานศึกษาขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะทำให้อุทิศบุคลากรในสถานศึกษาเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเพื่อการปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเต็มใจ ทั้งในการปฏิบัติงานในด้านการจัดการเรียนการสอนและงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจนงานนั้นบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาและสามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ซึ่งการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสำหรับการปฏิบัติงานของครูในด้านการจัดการเรียนการสอนนั้น ปัจจัยที่สำคัญ คือคุณลักษณะของผู้บริหาร เพราะผู้บริหารมีส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการนำนโยบายการบริหารจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติและเป็นหลักสำคัญในการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบและนิเทศ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถนำพาสถานศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้านนั้นต้องอาศัยคุณสมบัติที่สำคัญ คือ มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ใช้หลักธรรมทางศาสนาเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม มีความใฝ่รู้ และแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยใช้ระบบประกันคุณภาพ เพื่อการขับเคลื่อนและพัฒนา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552ข.) ซึ่งสอดคล้องกับ (คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2553) กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์

ประกอบด้วย รัก ศรัทธา ภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามุ่งมั่นในการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างวัฒนธรรมคุณภาพและวัฒนธรรมประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานโดยกระบวนกรมีส่วนร่วม มีวินัย คุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพมีบุคลิกภาพประกอบที่เหมาะสมกับการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำในตนเอง เพราะภาวะผู้นำจะเป็นส่วนช่วยในการบริหารจัดการในสถานศึกษานั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีแบบภาวะผู้นำตามทฤษฎีวิถีทางเป้าหมาย (Path – Goal theory) ของ เฮาส์และมิทเชล (House & Mitchell, 1974 อ้างถึงในรัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556) จำแนกภาวะผู้นำ (leadership style) ออกเป็น 4 แบบ คือ 1) แบบสนับสนุน 2) แบบสั่งการ 3) แบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ 4) แบบให้มีส่วนร่วม ดังนั้นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิผลและสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสูงกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ (ยุพิน คงเพชรศักดิ์, 2558) ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านวิชาการมีการวางแผนที่ดีและมีการนิเทศงานกำกับติดตามและประเมินผลเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริงการจัดการศึกษาของจังหวัดราชบุรีในปัจจุบัน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี, 2561) พบว่าการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษายังมีปัญหาค่อนข้างมาก และที่สำคัญจากแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดราชบุรีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่ารายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 พบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่การศึกษาต่ำกว่าระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ดังนั้นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัย ที่ผลักดันให้การบริหารงานวิชาการบรรลุประสิทธิผลโดยตรง ทั้งนี้หากพิจารณาจากประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดังที่ได้กล่าวน่าจะเป็นผลมาจากลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านของการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการ วิจัยดังรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ศึกษา คือผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 จำนวน 1,866 คน จำแนก เป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 184 คน ครูวิชาการ 175 คน และครู จำนวน 1,507 คน กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 จำนวน 320 คน ที่ได้จากการคำนวณขนาดตัวอย่างจาก ตารางของเคร็จซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างใน พรธณี สักิจวัฒนา 2558) จากนั้นใช้ วิธีสุ่มแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) โดยใช้ตำแหน่งหน้าที่เป็นฐานในการสุ่ม

2) เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณ ค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 และทำการ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม (Items- validity) แล้วนำ ข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยกำหนดเกณฑ์ประเมินข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้จะต้องได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ได้ค่า IOC ของข้อคำถามในแบบสอบถามทั้งฉบับ อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยวิเคราะห์ค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการ

ของครอนบาค (Cronbach, 1974) โดยมีค่า สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.963

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตาม รวบรวมแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาต่าง ๆ ด้วยตนเอง

4) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จะนำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ข้อมูลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภายในตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Step-Wise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีผลการวิจัย ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ	ลำดับที่
ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X_1)	4.33	0.65	มากที่สุด	1
ภาวะผู้นำแบบสั่งการ (X_2)	3.61	0.62	มาก	4
ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (X_3)	4.24	0.62	มากที่สุด	3
ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (X_4)	4.29	0.63	มากที่สุด	2
รวมเฉลี่ย	4.12	0.41	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ($\bar{x} = 4.33$) ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ($\bar{x} = 4.29$) ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.24$) และภาวะผู้นำแบบสั่งการ ($\bar{x} = 3.61$)

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา		($\bar{x}$)	(S.D.)	ระดับ	ลำดับที่
1.	งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y_1)	4.19	0.56	มาก	4
2.	งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (Y_2)	4.35	0.49	มากที่สุด	1
3.	งานวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน (Y_3)	4.31	0.50	มากที่สุด	2
4.	งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Y_4)	4.04	0.55	มาก	9
5.	งานพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (Y_5)	4.19	0.55	มาก	3
6.	งานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Y_6)	4.13	0.56	มาก	7
7.	งานนิเทศการศึกษา (Y_7)	4.11	0.55	มาก	8
8.	งานแนะแนวการศึกษา (Y_8)	4.19	0.63	มาก	5
9.	งานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Y_9)	4.18	0.54	มาก	6
รวมเฉลี่ย		4.19	0.37	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.35$) งานวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 4.31$) งานแนะแนวการศึกษา ($\bar{x} = 4.19$) งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.19$) งานพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{x} = 4.19$) งานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.18$) งานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.13$) งานนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.11$) และงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.04$)

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

(n = 320)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	4	20.644	5.161	67.546	.000
Residual	315	24.069	.076		
Total	319	44.713			
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE _b	t	Sig.
ค่าคงที่	1.720		.155	11.129	.000
ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (X ₄)	.211	.355	.027	7.736	.000
ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (X ₃)	.159	.265	.028	5.633	.000
ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X ₁)	.120	.207	.026	4.591	.000
ภาวะผู้นำแบบสั่งการ (X ₂)	.102	.168	.026	3.966	.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

F = 67.546

Sig.F = .000

Residual = 24.069

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (X₄) ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (X₃) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X₁) และภาวะผู้นำแบบสั่งการ (X₂) เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 (Y_{tot}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพการทำนาย (R²) เท่ากับ 0.462 ซึ่งแสดงว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลการ

บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ได้ร้อยละ 46.20 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 1.720 + 0.211(X_4) + 0.159(X_3) + 0.120(X_1) + 0.102(X_2)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.355(Z_4) + 0.265(Z_3) + 0.207(Z_1) + 0.168(Z_2)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบสั่งการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างต่าง ๆ ของประเทศที่มีผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบสั่งการ และพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีภาวะผู้นำแบบสนับสนุนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการใส่ใจในความเป็นอยู่ของครู ให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน มีความเป็นมิตร ให้คำปรึกษาและความเป็นกันเอง เคารพในการตัดสินใจของครู และปฏิบัติต่อครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพงศ์ บุญยารมย์ (2553) พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวสุธา ปะบุตร (2550) พบว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แบบภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบมุ่งสำเร็จ รองลงมาตามลำดับ และภาวะผู้นำแบบสั่งการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร อินนะระ (2558) พบว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำแบบให้การสนับสนุนอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบสั่งการ ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ งานวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน งานแนะแนวการศึกษา งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา งานพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา งานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษา งานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ งานนิเทศการศึกษา และงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งงานพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่างานอื่น ๆ และงานงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่างานอื่น ๆ นั้น อาจเป็นไปได้ ทั้งนี้เพราะงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษา เป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษานั้น ย่อมเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการอย่างลึกซึ้ง เพราะเป็นส่วนช่วยส่งเสริมให้งานวิชาการสามารถพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสมศรี รัตนศรี (2554) ผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับด้านที่เฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องกับสิริญา พรมุกดา (2558) ผลวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร งานด้านการนิเทศการสอน งานด้านพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผลตามลำดับ

3. อิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบสั่งการ ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 46.20

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 32.80

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านงานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่าภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบสั่งการ (X_2) ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 31.70

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านงานวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบสั่งการ ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 21.10

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบสั่งการ ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 13.00

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านงานการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสั่งการ และภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 32.80

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 21.20

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านงานนิเทศการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 16.80

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านงานแนะแนวการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 24.10

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านงานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบสั่งการ ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 14.60

ทั้งนี้เพราะ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่สำคัญในการนำพาสถานศึกษาให้บรรลุสู่ความสำเร็จ และผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรง เป็นผู้นำนโยบายการบริหารจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ เป็นหลักสำคัญในการกำกับ ติดตาม ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ และนิเทศการศึกษา และเพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการการเรียนรู้ของสถานศึกษามากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรชี้แจงให้ทราบถึงเป้าหมายของสถานศึกษา กฎระเบียบ ข้อบังคับ กำหนดหน้าที่ให้ครูอย่างชัดเจน และมีการตรวจสอบ กำกับ ดูแลและติดตามผล และควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมตัดสินใจ และให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของครูให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะการวิจัยนี้พบว่า ภาวะผู้นำแบบสังการของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าภาวะผู้นำแบบอื่นๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน แบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และแบบมีส่วนร่วมให้มากที่สุดเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยเฉพาะ ด้านงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะผลการวิจัยนี้พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยเฉพาะ ด้านงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการเรียนการสอน และเพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษามากขึ้น ทั้งนี้เพราะผลการวิจัยนี้พบว่า การนำผลวิจัยมาส่งเสริมงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยเพิ่มเติมวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลในระดับลึกและรอบด้านมากขึ้น

2. ควรมีการวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานด้านอื่นๆ ที่นอกเหนือจากงานวิชาการในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2553). *คู่มือการปฏิบัติงานของอนุกรรมการใน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และ อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้งในส่วนราชการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ณัฐพงศ์ บุญยารมย์. (2553). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม.
- พรณี ลีกิจวัฒนา. (2558). *วิธีการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ยุพิน คงเพชรศักดิ์. (2558). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2556). *ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีการวิจัยและแนวทางสู่การพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วสุธาป ะบุตร. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริพร อินนะระ. (2558). *แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สิริญา พรมุกดา. (2558). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สมศรี รัตนศรี. (2554). *ภาวะผู้นำกับการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี. (2560). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561*. ราชบุรี: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.

Cronbach, L. J. (1974). *Essentials of Psychological Testing*. (3 rd ed). New York: Harper & Row.
